

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24P/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208744
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123208744.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúci z matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX a z otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXX, rodičia pozbavení rodičovských práv a povinností, o zmenu zariadenia, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 27P/74/2021 – 27 zo dňa 06.10.2021 vo výroku II. tak, že nariadená ústavná starostlivosť nad mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Hlohovec, Zámok 2275/9, Hlohovec.

II. M e n í rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 27P/74/2021 – 27 zo dňa 06.10.2021 vo výroku V. tak, že každý z rodičov je povinný poukazovať výživné na mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX na účet Reedukačného centra Hlohovec, Zámok 2275/9, Hlohovec.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 24P/33/2023 – 6 zo dňa 11.10.2023 začal z úradnej moci konanie o zmenu zariadenia pre mal. A. B. z dôvodu, že uznesením tunajšieho súdu č.k. 24P/22/2023-10 zo dňa 24.08.2023 bolo neodkladným opatrením rozhodnuté o zmene zariadenia na výkon rozhodnutia súdu u mal. A. B., nar. X.X.XXXX z Reedukačného centra Košice, Bankov 15 na Reedukačné centrum Hlohovec, Zámok 2275/9, Hlohovec. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.09.2023.

2. Súd po oboznámení sa so správou Reedukačného centra Hlohovec, správou ÚPSVaR Prešov a ostatnými listinami zo spisu zistil tento skutkový stav:

3. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 27P/74/2021 - 27 zo dňa 06.10.2021 zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10P/151/2012 – 19 zo dňa 11.07.2012 tak, že zrušil poručníctvo navrhovateľov G. H., nar. XX.XX.XXXX a C. H., nar. XX.XX.XXXX vo vzťahu k mal. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. I. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. J. B., nar. XX.XX.XXXX. Súd okrem iného nariadil nad mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorú budú vykonávať v Reedukačnom centre v Košiciach, Bankov 15, Košice. Za poručníka ustanovil maloletým deťom obec Chmeľov, ktorá je oprávnená a povinná maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Zároveň určil obom rodičom, aby prispievali na výživu maloletého A. a mal. A. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré budú poukazovať na účet Reedukačného centra Bankov15, Košice vždy do 25. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.11.2021 a vykonateľnosť dňa 26.11.2021.

4. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že poručníci nezvládali výchovu maloletých detí, preto súd ich návrhu na zrušenie poručníctva vyhovel. Vzhľadom k tomu, že obaja rodičia boli pozbavení rodičovských práv a povinností, a maloleté deti nemajú zákonného zástupcu, súd im za poručníka ustanovil obec Chmeľov, ktorá s ustanovením za poručník súhlasila.

5. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 24P/22/2023 – 10 zo dňa 24.08.2023 zmenil zariadenie na výkon rozhodnutia súdu u mal. A. B. z Reedukačného centra Košice, Bankov 15 na Reedukačné centrum Hlohovec, s tým, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.09.2023. Z odôvodnenia neodkladného opatrenia vyplýva, že je v záujme maloletého A., aby došlo k zmene zariadenia na výkon rozhodnutia súdu z dôvodu, že maloletý A. je dieťaťom so sluchovým hendikepom a Reedukačné centrum Bankov ďalej nespĺňa podmienky pre poskytovanie adekvátneho vzdelania a v školskom roku 2023/2024 by mal byť maloletý A. premiestnený do Reedukačného centra Hlohovec, kde by mal nastúpiť do odborného učilišťa pri reedukačnom centre v odbore murár.

6. Zo správy Reedukačného centra Hlohovec zo dňa 18.10.2023 vyplýva, že A. B. bol do Reedukačného centra Hlohovec prijatý dňa 28.08.2023 na základe nariadenia neodkladného opatrenia Okresného súdu Prešov zo dňa 24.08.2023. Prijatý bol z dôvodu, že v Reedukačnom centre Bankov nie je možné jeho ďalšie vzdelávanie. A. je dieťaťom so sluchovým hendikepom, preto bolo zložitá nájsť vhodnú školu, kde môže pokračovať v plnení povinnej školskej dochádzky. Reedukačné centrum Bankov nespĺňa podmienky pre poskytovanie adekvátneho vzdelania maloletému A.. Reedukačné centrum Hlohovec súhlasilo s prijatím A. a od 01.09.2023 nastúpil na strednú odbornú školu. Adaptácia na zariadenie prebehla s problémami. Spočiatku bol Patrik plačlivý, chýbal mu brat A., s ktorým sú dvojčičky a sú na seba veľmi naviazaní. Na výchovnej skupine, kam bol A. po príchode umiestnený, sú dominantnejší chlapci a prichádzali s ním do konfliktu. Z tohto dôvodu bol preradený na inú výchovnú skupinu, kde si viac rozumie s ostatnými chlapcami. A. nemal problém porozumieť bodovému systému a režimu zariadenia, nakoľko k nim prišiel z Reedukačného centra Košice - Bankov. Bol zaradený do 1. C triedy v odbore murár. Jeho správanie počas vyučovania je celkom dobre, rešpektuje pokyny učiteľa. Spraví všetky úlohy a patrí k najaktívnejším chlapcom ročníku. Občas robí všetko preto, aby nemusel robiť nič, ale po upozornení pedagógom začne pracovať. Jeho pracovné tempo je však pomalé a vo vykonaných úlohách je výrazná chybovosť. Radšej pracuje samostatne a od ostatných chlapcov sa skôr izoluje. Občas chce upútať ich pozornosť, smeje sa na ich vtipoch, robí grimasy. Body, ktoré má možnosť nazbierať počas vyučovania, sú pre neho veľkou motiváciou. Na odbornom výcviku je jeho správanie bezproblémové, rovnako ako v škole sa od chlapcov skôr izoluje. Je trochu uzavretý, ale spoluprácu so spolužiakmi neodmietne. Napriek tomu však uprednostňuje pracovať sám. Zadané úlohy si plní dôsledne, je aktívny a majster odborného výcviku sa na neho môže spoľahnúť. Snaží sa dokončiť každú zadanú úlohu. Je úctivý, slušný a nevyvoláva konflikty. Nemá dostatok zručností, ale postupnou prácou a snahou sa môže zlepšovať a zdokonaľovať. Na úseku výchovy je jeho správanie taktiež bezproblémové. Po tom, ako bol preradený na inú výchovnú skupinu máva lepšiu náladu a teraz mu výchovná skupina a chlapci v nej viac vyhovujú. Povinnosti si plní, správa sa slušne ku všetkým dospelým. Rád sa zapája do rozhovorov a skupinových aktivít. Zaujímá sa o ručné práce, pletenie, štrikovanie a podobne. Taktiež má rád šport, v ktorom ale veľmi nevyneiká. Celkovo je zatiaľ Patrikovo správanie bez väčších problémov, snaží sa dodržiavať pravidlá, rozumie bodovému systému. Osobnosť vo vývine, v pubescentnej fáze, s prejavmi infantilného správania vzhľadom na jeho vek. V zariadení sa prejavuje skôr introvertne, od ostatných chlapcov sa izoluje a vyhľadáva komunikáciu s dospelými. Našiel si však aj niekoľko chlapcov, s ktorými má bližší vzťah. Úroveň jeho intelektových schopností je značne znížená, taktiež sú pozorovateľné deficity vo všeobecnom prehľade. Jeho správanie sa však ešte nemuselo úplne prejaviť, nakoľko je u nich len veľmi krátku dobu. A. udržuje kontakt so svojím bratom - dvojčičkou A., ktorý sa aktuálne nachádza v Reedukačnom centre Košice - Bnkov. Taktiež je v kontakte s bývalou pestúnkou pani H., bolo jej poskytnuté telefónne číslo k nim do zariadenia a odvtedy sa pravidelne A. ozýva. S biologickými rodičmi kontakt neudržiava ani sa kontaktu s nimi nedožaduje. A. dosiahol dostatočný počet bodov na to, aby mohol ísť na jesenné prázdniny. Napriek tejto skutočnosti bude prázdniny tráviť v zariadení, pretože pani H. nesúhlasí, aby ich strávil maloletý u nej a nie je iná možnosť, kam by A. na prázdniny mohol ísť.

7. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 09.11.2023 vyplýva, že rodinu evidujú od roku 2012 z dôvodu vedenia spisu o poručníctvo a poskytovanie sociálneho poradenstva poručníkom. V októbri 2018 pani H. prvýkrát požiadala o poskytnutie pomoci, pretože maloleté deti ju nerešpektovali,

správali sa agresívne a porušovali školský poriadok. Od tejto doby správanie maloletého A. eskalovalo negatívnym smerom. Deti poručíkov naďalej nerešpektovali, ničili majetok rodiny, dopúšťali sa krádeží na pôde školy, u susedov hodili mačku do studne, fyzicky útočili na mladších súrodencov a ostatné deti v dedine a škole. Maloletý A. sa v záchvate hnevu zahnal s krompáčom na pani H. a mladšieho brata I.. Počas letných prázdnin 2020 sa na ÚPSVaR Prešov opäť dostavila pani H., ktorá uviedla, že aj napriek ich aktívnej snahe a kladnej citovej väzbe voči maloletým deťom si s manželom podali na Okresný súd Prešov návrh na zrušenie poručníctva. Aj napriek všemožnej snahe o nápravu v spolupráci s triednymi učiteľkami, vedením školy, absolvovaním pedopsychiatrických, psychologických, špeciálnopedagogických vyšetreniach absolvovaných v priebehu posledných dvoch rokov sa situácia v rodine zhoršila. Správanie maloletých detí malo vplyv aj na ich fyzické a psychické zdravie, deti neprimerane reagovali na ich výchovu, odmietali spolupracovať a boli často voči sebe aj iným deťom agresívne verbálne, ale fyzicky. Kopali do seba, ťahali sa za vlasy, fyzicky útočili na manželov H.. ÚPSVaR Prešov podal dňa 14.08.2020 na Okresný súd Prešov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení výchovného opatrenia v Diagnostickom centre Ružomberok, najdlhšie na 3 mesiace, za účelom odbornej diagnostiky. Zo záverečnej správy diagnostického centra vyplývalo, že maloletý A. je v pubescentnej fáze vývinu, osobnosť chlapca jej disharmonická, smerovaná k introverzii, emočne a psychosociálne menej maturovaná. V správaní sa prejavujú nezrelé infantilné prejavy. Dieťa potrebuje dôsledný, no zároveň citlivý výchovný prístup s jasne vymedzenými pravidlami a hranicami správania spolu so zvýšenou kontrolou. V novembri 2020 kontaktovali ÚPSVaR Prešov manželia H., ktorí uviedli, že svoj návrh na zrušenie opatrovníctva chcú vziať späť, pretože deti im chýbajú a chcú im dať ešte šancu. Maloleté deti sa v decembri 2020 vrátili späť k poručikom. V januári 2021 opäť kontaktovala ÚPSVaR Prešov pani H., ktorá avizovala, že maloleté deti naďalej nezvláda, nerešpektujú ju, správajú sa voči poručikom aj ostatným deťom agresívne a fyzicky na nich útočia, kradnú, ničia majetok rodiny aj susedov, vyhrážajú sa poručikom, že keď vyrastú, dobijú ich. Poručíci preto opäť podali návrh na zrušenie poručníctva. ÚPSVaR Prešov vykonávalo v rodine pravidelné intervencie. S rodinou pracovalo občianske združenie Familiam o. z. a Centrum pre deti a rodiny Návrat, ktoré v rodine vykonávali opatrenia na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov. Následne bol maloletý A. prijatý na základe uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. 28P/170/2021 do Reedukačného centra Bankov. Okresný súd Prešov nariadil nad maloletým A. ústavnú starostlivosť v Reedukačnom centre Bankov v konaní sp. zn. 27P/74/2021. Vzhľadom k tomu, že reedukačný proces u maloletého A. stále pokračuje, je v jeho najlepšom záujme pokračovať v ústavnej starostlivosti v Reedukačnom centre Hlohovec.

8. Na pojednávaní opatrovník uviedol, že súhlasí so zmenou zariadenia pre maloletého A..

9. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

10. Podľa § 62 ods. 1, 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

12. Vykonaným dokazovaním v tomto konaní a zo skutočností uvedených v správe opatrovníka, dospel súd k jednoznačnému záveru, že zmena zariadenia na výkon rozhodnutia súdu je v plnom rozsahu dôvodná. Súd po vykonanom dokazovaní zistil, že zmena zariadenia na výkon rozhodnutia súdu je v prospech maloletého A.. V Reedukačnom centre Bankov už nebola možnosť jeho ďalšieho vzdelávania, keďže ide o dieťa so sluchovým hendikepom, preto súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

13. Súd rodičov maloletého A. zaviazal na platenie výživného v najnižšej výške na účet Reedukačného centra Hlohovec, Zámok 2275/9, Hlohovec.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).